

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta

Aika 17.04.2024 klo 15:30 - 18:03

Paikka Gradia Viitaniemi, kokoushuone Aatos

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Rantanen Riikka	puheenjohtaja	
	Demarco Samuel	jäsen	Teams
	Frisk Joni	jäsen	Teams
	Holmberg Nico	jäsen	
	Ingervo Sirkku	jäsen	
	Kautto-Koukka Leena	jäsen	
	Lakka Emilia	jäsen	
	Parkkonen Kari	jäsen	
	Piispanen Hannu	jäsen	Teams, poistui klo 17.49
	Weijo Ilse	jäsen	
	Ropponen Johanna	varajäsen	
	Virtanen Jarna	järjestämispäällikkö	
	Hakkarainen Nina	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
	Tollet Jan	hyvinvointialuejohtaja	Saapui klo 16.19 ja poistui klo 17.49
	Savolainen Katri	aluehallituksen edustaja	Teams
	Kalilainen Päivi	vastuualuejohtaja, lasten, nuorten ja perheiden palvelut	
Poissa	Kojo Raija	sosiaalihuollon johtaja	Teams
	Lahti Matias		
	Pippuri Linda		
	Tammivuori Elina		
	Antikainen Teuvo		
	Ruoppila Ahti		
	Seppälä Mikko		
	Kaistinen Saku		
	Leinonen Seija		
	Riivali Jenny		
	Maasola Jussi		
	Puupponen Anna		
	Pihlaja Tanja		
	Lohi Santeri		
	Heikkilä Johanna		
	Laitila Jaana		
	Laiho Jenni		
	Aula Maria Kaisa		
	Dahlgren Veikko		
	Pannula Maria		
	Kallimo Kati		
	Paloneva Juha		
	Pihlamma-Tuononen Eva		
	Koivisto Tuija		
	Miettinen Heikki		
	Lundgren-Laine Heljä		

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 25	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 26	Pöytäkirjan tarkastus	5
§ 27	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 28	Ajankohtaiset asiat	7
§ 29	Vammaisten lasten erityishuoltolain mukaisen aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestäminen hyvinvointialueen tuotantona Jyväskylässä	8
§ 30	Lausunto lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaan, VN/8757/2024	12
§ 31	Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma	14
§ 32	Ilmoitusasiat	23

Allekirjoitukset

Riikka Rantanen
puheenjohtaja

Nina Hakkarainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

25 - 32

Pöytäkirjan tarkastus

Johanna Ropponen
pöytäkirjantarkastaja

Ilse Weijo
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa www.hyvaks.fi. 24.04.2024

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 25

17.04.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 25

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan jäsenille 12.04.2024.

Päätösehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 26

17.04.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 26

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Päätösehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa; Linda Pippuri ja Elina Tammivuori ja varalle Ilse Weijo ja Riikka Rantanen.

Päätös

Kokouksessa pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Johanna Ropponen ja Ilse Weijo ja heidän varalleen Samuel Demarco ja Joni Frisk.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 27

17.04.2024

Työjärjestyksen hyväksyminen

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 27

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 28

17.04.2024

Ajankohtaiset asiat

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 28

Selostus asiasta

Lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaa tiedotetaan ajankohtaisista asioista.

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Asian kokouskäsittely

Lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaa tiedotettiin kokouksessa seuraavista asioista:

- Päivi Kalilainen antoi lastensuojelun avohuollon henkilöstötilanteen katsauksen.
- Irma Latikka antoi katsauksen liittyen alaikäisen asemaan, puolesta asiointiin ja tietojen luovutukseen sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Aluehallituksen edustaja Katri Savolainen kertoi lautakunnalle aluehallituksen ajankohtaiset terveiset.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Irma Latikan katsaus liittyen alaikäisen asemaan, puolesta asiointiin ja tietojen luovutukseen sosiaali- ja terveydenhuollossa on liitteenä.

Pykälän käsittelyn aikana paikalle saapui Jan Tollet klo 16.19.

Liitteet

Numero Otsikko

Liite 1 Alaikäisen asema, puolesta asiointi ja tietojen luovutukset sosiaali- ja terveydenhuollossa

Vammaisneuvosto	§ 13	22.03.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 29	17.04.2024

Vammaisten lasten erityishuoltolain mukaisen aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestäminen hyvinvointialueen tuotantona Jyväskylässä

Vammaisneuvosto 22.03.2024 § 13

Valmistelija	Palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310 Palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729
Selostus asiasta	Vammaisneuvosto kuulee tilannekatsauksen vammaisten lasten erityishuoltolain mukaisen aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestämisestä hyvinvointialueen omana tuotantona Jyväskylässä.
Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Vammaisneuvosto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi ja antaa näkemyksen asian jatkokäsittelyyn.
Päätös	Vammaisneuvosto kuuli esittelyn ja oli tyytyväinen suunnitelmiin.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 29
785/00.01.01.01/2024

Valmistelija	Palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310 Palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729
Selostus asiasta	Aluehallitus päätti 2.5.2023/154 järjestää jyväskyläläisten vammaisten lasten lyhytaikaisen huolenpidon kouluaikoina aamuisin ja koulujen loma-aikoina sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten osalta myös iltapäivisin ensisijaisesti ostopalveluna ja käynnistää palvelun hankintaan liittyvän kilpailutusprosessin. <u>Jatkotoimenpiteet ja hankintaprosessin selvittäminen</u> Hyvinvointialue ja Jyväskylän kaupunki neuvottelivat uuden sopimuksen Erityishuoltolain perusteella järjestettävistä vaativan erityisen tuen oppilaiden (Vertti) aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja lomatoiminnasta 4.6.2023 alkaen. Sen mukaisesti Jyväskylän kaupunki on järjestänyt kehitysvammaisten ja autististen koululaisten Vertti-ilta- ja loma-aikatoiminnan 1.-9. vuosiluokkien oppilaille sekä toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen ryhmien ilta- ja loma-aikahoidon. Lisäksi Jyväskylän kaupunki järjestää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisen Siilinmajan ryhmän hoidon

Vammaisneuvosto	§ 13	22.03.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 29	17.04.2024

eli aamu- ja iltapäivätoiminnan koulupäivinä ja koulujen loma-aikoina. Hyvinvointialue korvaa kustannukset kaupungille.

Keski-Suomen hyvinvointialue on toteuttanut Vertti-oppilaiden sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten aamu- ja loma-aikojen toiminnan 4.6.2023 alkaen sopimuksen mukaisesti. Aluehallituksen päätöksen jälkeen vammaispalveluissa valmisteltiin näiden palveluiden hankintaa yhdessä hankintapalveluiden kanssa. Hankinnan erityisyyden takia nähtiin tarpeelliseksi ensin pilotoida toimintamallia yksityisen palveluntuottajan kanssa. Suunnitteluun osallistunut palveluntuottaja vetäytyi pilotin suunnittelusta toukokuun lopussa, koska näki palvelun tuottamisessa liikaa haasteita yritystoiminnalle. Tämän jälkeen Jyväskylän kaupungin edustajien kanssa keskusteltiin uudelleen kaupungin mahdollisuudesta tuottaa Vertti-toiminnan kokonaisuutta elokuusta 2023 alkaen. Kaupungin puolelta tätä ei nähty mahdolliseksi. Kesäajan Vertti-toiminta toteutettiin vammaispalveluiden järjestämänä Valterin Onerva-koulun tiloissa.

Vammaispalveluissa toteutettiin ostopalveluiden hankinnan markkinakartoitus syyskuussa 2023. Markkinakartoituksessa tavattiin yrityskohtaisesti neljä tuottajaa. Johtopäätöksenä oli, että Vertti-toimintaan on haasteellista saada tuottajaa vaihtelevien lapsi- ja tuntimäärien vuoksi aamutunteihin sekä loma-aikojen toimintaan. Myös toimintaan soveltuvien tilojen löytäminen osoittautui kartoituksen perusteella erittäin haastavaksi.

Vertti-toiminnan tilannekatsaukset on esitetty Vammaisneuvoston 21.9.2023 kokouksessa sekä Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan 27.9.2023 kokouksessa. Lautakunta antoi toivomuspontena kannanoton vammaisten lasten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajan toimintaan: "Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta kehottaa Keski-Suomen hyvinvointialuetta jatkamaan keskustelua jatkossa yhteistyöstä Jyväskylän kaupungin kanssa."

Sopimusseurantaneuvottelussa 11.10.2023 Jyväskylän kaupungin kanssa nostettiin esille lautakunnan esittämä toivomusponsi. Kaupunki ei kuitenkaan voinut luvata tarvittavaa henkilöstöä aamutoimintaan siinäkään tilanteessa, vaikka tilat järjestyisivätkin kaupungin puolesta. Tapaamisessa sovittiin pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden iltapäivätoiminnan liittämisestä sopimukselle Jyväskylän kaupungin tuotettavaksi palveluksi.

Kaupungin kanssa pidettiin 11.12.2023 vielä erillinen neuvottelu, jossa nostettiin jälleen esiin lautakunnan esittämä toivomusponsi Vertti-toiminnan kokonaisuutta koskevasta yhteistyöstä. Jyväskylän kaupunki pysyi kannassaan ja sopimusmuutoksia ei tehty.

Palveluiden järjestäminen hyvinvointialueen tuotantona

Vammaisten lasten lyhytaikaisena hoitona järjestettävää aamu- ja loma-ajan toimintaa on toteutettu 9.8.2023 alkaen Koti- ja asumispalveluiden Erityisryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut palvelualueen tuotantona. Aamutoimintaa järjestetään kahdessa kehitysvammaisten

Vammaisneuvosto	§ 13	22.03.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 29	17.04.2024

toimintakeskuksessa: Päivätuvalla Kortepohjassa ja Improssa Seppälässä. Toimintaa organisoimaan on palkattu koordinaattori. Lapsien määrä toiminnassa on vaihdellut päivittäin 5-25 välillä koulujen alkamisaikojen mukaan. Lasten ryhmätilat on eriytetty aikuisten asiakkaiden ryhmätiloista. Koulujen syys- ja talvilomaviikoilla (vko 9 ja 42) palvelu toteutettiin Mankolan koulun tiloissa. Joululomalla vuodenvaihteessa 2023-2024 loma-ajan toiminta toteutettiin Päivätuvalla ja Päivätoiminta 2:n tiloissa Kortepohjassa aikuisten kehitysvammaisten päivätoiminnan taukoaikana. Kesäajan 2024 toiminta on suunniteltu toteuttavaksi Valterin Onerva-koulun tiloissa edellisen kesän kaltaisesti.

Lasten vanhemmille toteutettiin aamu- ja lomatoimintaa koskeva kysely syksyllä 2023. Vanhemmat antoivat palautetta mm. lasten lisääntyneistä aamusiirtymistä. Lasten jaksaminen, sopeutuminen uusiin tiloihin ja uusiin ohjaajiin huolettivat. Itse toiminnan sisällöstä ei ole tullut kriittistä palautetta. Kyselyn tulokset on käyty läpi Jyväskylän kaupungin kanssa syksyn 2023 sopimusseuranta-tapaamisessa.

Tehdyn markkinakartoituksen perusteella mahdollisuus järjestää ostopalveluna Vertti-toiminta aamuisin ja koulujen loma-aikoina jyvaskyläläisille lapsille ei ole todennäköistä. Perusteltua on jatkaa palvelua hyvinvointialueen omana toimintana toistaiseksi 1.6.2024 lähtien. Näin turvataan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan palvelun jatkuvuus. Aamu- ja loma-ajan toiminnan asiakkailla on subjektiivinen oikeus välttämättä tarvitsemaansa palveluun. Toiminnan käytännöt ja sisältö ovat jo vakiintuneet ja tulleet tutuiksi lapsille ja heidän perheilleen. Toiminnan avulla käytännössä mahdollistetaan perheiden vanhempien työssäkäynti.

Asiaa on esitelty Vammaisneuvoston kokouksessa 22.3.2024.

Esittelijä	Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna
Päätösehdotus	Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee tiedoksi tilannepäivityksen ja esittää sitä edelleen jatkokäsittelyyn aluehallitukselle.

Asian kokouks käsittely

Asiaa kokouksessa oli esittelemässä Ulla Kuittu ja Päivi Junnilainen.

- Lautakunta pitää tärkeänä, että selvitetään mahdollisuutta toteuttaa aamutoimintaa kouluilla, jotta lasten kuljettaminen vähenisi.

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Lisäksi lautakunta antoi evästyksen, että vaikka toimintaa jatkettaisiin omana toimintana 1.6.2024 lähtien, jatkossa tulisi edelleen tarkastella mahdollisuuksia toteuttaa aamutoimintaa kouluilla, jotta lasten kuljettaminen vähenisi.
--------	--

Liitteet

Vammaisneuvosto	§ 13	22.03.2024
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	§ 29	17.04.2024

Numero	Otsikko
Liite 2	Vertti_toiminnan järjestäminen 22032024

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta § 30

17.04.2024

Lausunto lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaan, VN/8757/2024

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 30
1011/00.04.00/2024

Valmistelija järjestämispäällikkö Jarna Virtanen p. 040 542 0875

Selostus asiasta **Johdanto**

Kansallinen lapsistrategia pyytää lausuntoja luonnoksesta kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaksi pääministeri Orpon hallituskaudelle. Lausunnot tulee antaa viimeistään 26.4.2024 klo 16.00.

Keski-Suomen hyvinvointialue on laatinut liitteenä olevan lausunnon toimeenpanosuunnitelmaan.

Tausta

YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen perustuvalla, parlamentarisessa yhteistyössä valmistellulla kansallisella lapsistrategialla (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:8) pyritään luomaan lapsen oikeuksia kunnioittava, lapsi- ja perhemyönteinen Suomi. Lisäksi lapsistrategialla turvataan lapsia koskevien perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden tavoitteellinen ja johdonmukainen toteuttaminen. Lapsistrategian viitekehyksessä toteutetaan myös vuonna 2021 hyväksyttyä eurooppalaista lapsitakuuta (European Child Guarantee).

Kunkin hallituksen tehtävänä on laatia ja toteuttaa kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma strategian linjausten toteuttamiseksi omalle hallituskaudelleen. Toimeenpano kytketään sekä hallitusohjelmaan että lapsistrategian tavoitteisiin.

Toimeenpanosuunnitelma hyväksytään valtioneuvoston yleisistunnossa. Hallituskausittain laadittavan toimeenpanosuunnitelman lisäksi lapsistrategiaa edistää sosiaali- ja terveysministeriössä sijaitseva pysyvä lapsistrategiaryhmä.

Tavoitteet

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus edistää lapsiperhemyönteisen yhteiskunnan rakentamista. Hallitus tunnistaa lapsiperheiden moninaisuuden. Hallitus edistää lapsiperhemyönteistä politiikkaa kaikilla tasoilla ja kiinnittää huomiota lapsi- ja perhevaikutusten arviointiin päätöksenteossa. Hallitusohjelman mukaan lapsistrategiatyössä tunnistettuja toimia jatketaan osana hallituksen lapsi- ja perhepolitiikan toimeenpanoa.

Pääministeri Orpon hallituksen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelman ytimenä on kolme komiteamietinnöstä nousevaa strategian pääajatus: 1)

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 30

17.04.2024

Strategialla luodaan aidosti lapsi- ja perhemyönteinen, lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi; 2) Lapsen oikeudet ja asema vakiinnutetaan johdonmukaisesti kaikessa poliittisessa ja tosiasiallisessa toiminnassa ja 3) Haavoittuvassa asemassa olevien lasten asema turvataan ja heidän tarpeensa tunnistetaan paremmin.

Toimenpidesuunnitelma on valmisteltu virkamiesvalmistelussa eri hallinnonalojen kanssa. Kukin ministeriö vastaa suunnitelman toimenpiteistä omalla hallinnonalallaan. Toimenpiteet toteutetaan pääosin virkatyönä.

Suunnitelmassa on kansalliseen lapsistrategiaan perustuen 3 yläotsikkoa ja 11 alaotsikkoa. Näiden alla on 36 toimenpidettä, joiden vastuutoteuttajina ovat eri ministeriöt yhteistyössä valtion ja paikallishallinnon eri tasojen ja sidosryhmien kanssa.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee tiedoksi lausunnon lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaan.

Asian kokouks käsittely

- Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta teki lausuntoon lisäyksiä, merkitsi lausunnon tiedoksi ja esitti lausunnon antamista kansalliselle lapsistrategialle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin kokouksessa hyväksytyin lisäyksin lausuntoon.

Päivitetty lausunto on liitteenä.

Pykälän käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 17.27 – 17.30.

Liitteet

Numer Otsikko
o

Liite 3 LAUSUNNOILLE lapsistrategian
toimeenpanosuunnitelma_luonnos 3-24 (1)

Liite 4 Päivitetty lausunto - kansallinen lapsistrategian toimeenpano

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma

§ 240

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden päivittäminen

Diaarinumero

Hyvaks/2506/00.02.01/2023

Aluehallitus 15.8.2023 § 240

Selostus asiasta

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti kokouksessaan 14.2.2022 § 38 Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman valmistelun.

Toimeenpano-ohjelman valmistelu ja prosessin suunnittelu ovat perustuneet hyvinvointialueen strategiassa määriteltyihin menestystekijöihin, joita on kuusi:

- uudistuminen
- asukkaat
- kumppanuus
- ihmislähtöiset palvelut
- henkilöstö
- tieto.

Jokaiseen menestystekijään on tunnistettu erilaisia ohjelmia ja suunnitelmia, jotka ovat joko lainsäädännön edellyttämiä, muuten toiminnan kannalta välttämättömiä ja aluevaltuuston hyväksymän Keski-Suomen ihmislähtöisen strategian toteutumisen kannalta keskeisiä.

Kevään ja kesän aikana toimeenpano-ohjelman sisällöt ovat tarkentuneet ja täsmentyneet ja kokonaisuuden päivittäminen on ajankohtaista.

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuus

Uudistuminen

Uudistumisohjelman on tarkoitus olla laaja viitekehys strategian toimeenpano-ohjelmalle. Hyvinvointialueuudistuksessa on kyseessä Suomen historian suurin hallinnon uudistus. Toimintaympäristön ja rakenteiden muuttuessa merkittävästi voidaan kuitenkin todeta, että uusissa rakenteissa on mahdollista toimia kuten ennenkin on toimittu. Silloin lopputulos on luonnollisesti sama kuin ennenkin, emmekä välttämättä saavuta kansallisia uudistuksen tavoitteita, emmekä hyvinvointialueemme strategiassa asetettuja tavoitteita. Sen vuoksi uudistumisohjelma on välttämätöntä sanoittaa tapahtuneen uudistuksen ja strategian toimeenpano-ohjelman tueksi toiminnallista uudistumista tukemaan.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Aluevaltuusto on osana strategian hyväksymistä hyväksynyt myös "uudistuminen" menestystekijälle linjaukset:

- Vaikuttavuus, ihmislähtöisyys, kestävä kehitys, ennakkovaikutusten arviointi ja kustannustietoisuus palvelujen ja toiminnan kehittämisen lähtökohtana.
- Hyvinvointialueen toiminnan ja palvelujen kehittämisessä hyödynnetään henkilöstön asiantuntemusta, asiakaspalautetta, palveluista saatua kokemustietoa ja kehittämisverkostoja.
- Henkilöstön rohkaisu ja tukeminen toiminnan jatkuvaan kehittämiseen ja uudistamiseen.
- Turhan hierarkian purkaminen. Uudistamista tukevan organisaatiokulttuurin rakentaminen.
- Uusien palveluiden joustava ja kustannusvaikuttava kehittäminen innovaatiotoiminnan ja ekosysteemikehityksen avulla.
- Tiivis ja monipuolinen yhteistyö yliopistollisten sairaaloiden, korkeakoulujen, oppilaitosten ja muiden asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Sairaala Nova, perusterveydenhuollon vahvistaminen, lääketieteellisen koulutuksen lisääminen, vahva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaaminen sekä sosiaalialan huippututkimus kehittämisen keihäänkärkenä.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostusten merkittävä vahvistaminen hyvinvointialueella ja yhteistyön rakentaminen itäiselle yhteistyöalueelle. Tämän avulla haetaan ratkaisuja kustannusten kasvun hillintään.
- Aktiivinen osallistuminen kansallisiin kehityshankkeisiin.

Näiden linjausten yhteiseksi nimittäjäksi on tunnistettu uusi johtamiskulttuuri sekä yhteisövaikuttavuus.

Johtamisen meta-taidot

Julkisen johtamisen ja johtajuuden metataidoista on julkaistu Marika Tammeaidin väitöskirja "Public sector leadership meta-skills". Se kuvaa julkisen sektorin johtajuudelle välttämättömiä metataitoja kuten jatkuvan oppimisen asenne, omaa organisaatiota laajempi näkökulma toimintaan, dialoginen vuorovaikutustapa, moninäkökulmaisen ajattelun taito, ihmiskeskeinen asioiden käytäntöön vieminen sekä erilaisuutta hyödyntävä ja itseohjautuvuutta tukeva johtamisote. Näitä metataitoja on osana uudistumista ja uudistusohjelmaa välttämätöntä hyödyntää strategiisiin tavoitteeseen pääsemisen varmistamiseksi.

Yhteisövaikuttavuus

Yhteisövaikuttavuus-viitekehykselle on määritelty viisi toimintaperiaatetta:

- 1) yhteinen agenda ja tavoite
- 2) Jaetut yhteiset mittarit
- 3) Toisiaan vahvistavat toiminnot
- 4) Jatkuva kommunikointi

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

5) Taustatukiorganisaatiot

Meillä on jo ehtinyt muodostua puheisiin useampiakin yhteisiä, kuitenkin vielä vahvistamattomia teemoja eri yhteistyökumppaneidemme kanssa, joihin yhteisövaikuttavuuden viitekehyksellä voitaisiin saada merkittäviä asioita. Parhaimmillaan puhutaan varhaisen tuen, ennaltaehkäisyn, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoista, joissa meidän on ensiarvoisen tärkeää onnistua.

Usein talouden niukkuudesta on seurauksena ajattelutapa, joka voi olla osaoptimoiva ja helposti tehtäviä rajaamaan "minulle kuuluviin" ja "sinulle kuuluviin". Yhteisövaikuttavuuden viitekehyksen kautta meillä on mahdollista asettaa kumppaneiden kanssa yhteiset tavoitteet asukkaidemme parhaaksi, luoda yhteiset mittarit, tuoda yhteiseen pooliin jokaisen osaaminen ja sitä kautta saavuttaa jotain enemmän kuin omaa toimintaa osaoptimoiden.

Toisaalta strategiamme vahva ohjaava elementti on kumppanuuden ympärille rakentuva yhteinen ajattelu, joka on enemmän kuin yhteistyötä. Tavoiteltavan arvoisena asiana voidaan pitää yhteisövaikuttavuutta.

Uudistumisohjelman periaatteita noudattaen valmistellaan muut strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuudet.

Ihmislähtöiset palvelut

Järjestämisen linjaukset

- sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset
- pelastustoimen järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)
- ensihoidon järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)

Asukkaat

Hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma:

- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 §),
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §),
- alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma (laki oppilas- ja opiskeluhuollon muuttamisesta 13 a §),
- alueellinen neuvolasuunnitelma (terveydenhuoltolaki 15 §), suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä
- laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 5 §).
- Mielenterveyssuunnitelma

Henkilöstö

Henkilöstöohjelma.

Kumppanuus

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Kumppanuusohjelma.

Tieto

Tieto-ohjelma.

Lisäksi läpileikkaavina ohjelmina on tunnistettu:

- Digitalisaatio-ohjelma
- TKKI-ohjelma
- Tuottavuusohjelma

Liitteenä olevassa aineistossa on esitetty kuva toimeenpano-ohjelman kokonaisuudesta, eri ohjelmien suhteesta toisiinsa ja ohjelmien vastuuhenkilöt ja esitettävät täsmennetyt aikataulut. Lisäksi liitteessä on kuvaus 14.2.2023 hyväksytystä kokonaisuudesta.

Aikataulu

Aluehallitus on kokouksessaan 14.2.2023 § 38 päättänyt, että toimeenpano-ohjelman ja siihen sisältyvien asiakirjojen tulee olla valmiina 1.12.2023 mennessä. Tarkennettu aikataulu on nähtävillä liitteessä. Pääosin aikataulu on täsmäntynyt ja pysynyt edelleen samana. Joidenkin ohjelmakokonaisuuksien sisältämät yksittäiset suunnitelmat esitetään käsiteltäviksi tammikuussa 2024 kokousaikataulun vahvistuttua.

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus hyväksyy päivitetyn strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden ja täsmennetyn aikataulun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: toimeenpano-ohjelmanpäivitys

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 31
927/00.01.01.04/2024

Valmistelija

hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet p. 050 400 0073 strategiaohtaja Anu Pihl
p. 050 320 4896

Selostus asiasta

Yleistä

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Aluevaltuusto on linjannut yhdeksi Hyvinvointialueen strategian menestystekijäksi ”**Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen**”.

Uudistumiselle ja uudistumisohjelmalle on hyväksytty aluehallituksen 15.8.2023. käsittelyssä ohjaaviksi periaatteiksi ”uusi johtamisen kulttuuri” sekä ”yhteisövaikuttavuus”, täydentämään aiemmin hyväksytyjä aluevaltuuston linjauksia.

Uudistumisohjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä kokonaisuutena strategian toimeenpano-ohjelmasta, se sitoo yhteen muita toimeenpano-ohjelman osia, ja ohjaa siten hyvinvointialueen toimintaa. Uudistuminen on lähtökohtaisesti osa jokaisen hyvinvointialueella työskentelevän ammattilaisen työn ja toimintaprosessien kehittämistä siten, että vastaamme muuttuvassa toimintaympäristössä parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden tarpeisiin.

Vaikka Uudistumisohjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksista, aluehallituksen elokuussa linjaamat teemat erityisesti yhteisövaikuttavuuden osalta on pystytty ottamaan huomioon esimerkiksi hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmassa.

Uudistumisohjelman strategian toimeenpano-ohjelmaa kokoavan roolin lisäksi se pitää sisällään uusia pilotteja ja kehittämisen kärkiä, sekä uudistumisen kannalta tärkeät uuden johtamiskulttuurin- sekä yhteisövaikuttavuuden elementit.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Uudistumisohjelman pilotit

Uudistumisohjelmalle on suunniteltu pilotteja lasten, nuorten ja perheiden kokonaisuuteen, työikäisten kokonaisuuteen sekä ikääntyneen väestön kokonaisuuteen, joissa yhteisövaikuttavuus sekä uusi johtamisen kullttuuri kehittyvät etulinjassa.

Lasten, nuorten ja perheiden uudistumisohjelman mukainen pilotti: Perhekeskusten jatkokehittäminen yhteisövaikuttavuuden periaatteiden mukaisesti

Perhekeskus toimii jo nyt vahvasti lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhdyspinnalla kooten lapsen, nuoren ja perheiden palveluita yhteen, yhteisen asukkaan ja asiakkaan parhaaksi. Perhekeskuksen toiminnan kehittämistä linjataan aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 24): *Perhekeskustoimintaa uudistetaan hyvinvointialueatasoisena ratkaisuna yhdessä kunta-, seurakunta- ja järjestöyhteistyössä tavoitteena erityisesti varhainen tuki ja tunnistaminen.*

Kyseinen Hyvaksin palveluiden järjestämisen linjaus tukee perhekeskusten kehittämistä myös uudistumisohjelman näkökulmasta entistä yhteisövaikuttavampaan suuntaan. Perhekeskusten kehittäminen näkyy lisäksi osana palveluverkko työtä. Osa perhekeskusten uudistamistyöstä kohdennetaan sähköisen perhekeskuksen toimintamalliin.

Työikäisten uudistumisohjelman mukainen pilotti: Työikäisten palvelukokonaisuuden haltuunotto ja yhteisösosiaalityön ja pilotit sekä vaikuttavien menetelmien juurruttaminen (esim. Työote- ja IPS-toimintamallit)

Työikäisen väestön palvelukokonaisuuden hajanaisuus on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 18):

Työikäisen väestön työkyvyn tukeminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä muu palvelutarve huomioidaan kokonaisuutena hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa sekä laajasti monialaisissa hoito- ja palveluketjuissa siten, että työikäisten pirstaleinen palvelujärjestelmä on jatkossa sujuva ja eheä ja toimii parhaalla mahdollisella tavalla kumppaneiden kanssa

Työikäisten palvelukokonaisuus on uudistumassa monesta näkökulmasta. Yksi esimerkki on valmistelussa oleva TE24 uudistus. Muutoksessa on aina myös mahdollisuus löytää uusia tapoja toimia asukkaan ja asiakkaan parhaaksi entistä yhteisövaikuttavammalla tavalla. Tunnistamme myös vaikuttavia menetelmiä (esim. Työote-toimintamalli ja IPS), joiden juurruttaminen osaksi toimintaa on osa uudistumisohjelmaa.

Tulevaisuuden sosiaalityötä tarkastelevassa Sosiaalityön tiekartta 2030 -selvityksessä korostettiin yhteisöllisen sosiaalityön merkitystä. Selvityksen johtopäätöksissä todetaan, että tulevaisuudessa sosiaalityön tulisi olla

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

matalan kynnyksen lähipalvelua, jossa toteutuu yhteisöllinen lähestymistapa. Myös tämä kansallinen linjaus tukee yhteisöosiosiaalityön pilotteja, joita voisi rakentaa esimerkiksi TE24 uudistuksen yhteyteen.

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

***Ikääntyneelle väestölle suunnattu uudistusohjelman pilotti:
Seniorikeskusten kehittäminen:***

Ikääntyneelle väestölle suunnattu varhaisen tuen merkitys on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 23)

Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeen mukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten, että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää.

Suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä meneillään olevassa palveluverkkouudistuksessa on yhteneväinen tavoite yo. järjestämisen linjauksen kanssa. Uudistusohjelman tarkoituksena on tuoda yhteisövaikuttavuuden, ja uuden johtamiskulttuurin teemat osaksi seniorikeskusten kehittämistä ja uudistumista.

Uusi johtamisen kulttuuri

Uusi ja uudistuva toiminta vaatii myös johtamisen uudistumista. Keski-Suomen hyvinvointialueella on tunnistettu keskeisiksi uudistuvan johtajuuden kulmakiviksi julkisen johtamisen metataitojen vahvistaminen, esimerkiksi johtamiskoulutukset Hyvaks Akatemian kautta, sekä asukas- ja asiakasarvion johtamisen menettelyt. Hyvinvointialueen laajuinen asukas- ja asiakasarvon johtamisen kehittäminen on käynnistynyt Keski-Suomen hyvinvointialueella eri kanavista saatavan datan, tiedon ja palautteen keruulla. Vuoden aikana kertyneen kokemuksen ja tiedon perusteella asukas- ja asiakasarvon johtamista voidaan nyt kuvata, johtaa prosessina ja hyödyntää edelleen kerättyä tietoa johtamisen jatkokehityksessä.

Talous

Vuoden 2024 talousarviossa uudistusohjelmalle ei ole varattu erillistä määrärahaa. Uudistusohjelman pilottit on pyritty rakentamaan niin, että ne kytkeytyvät olemassa oleviin tarpeisiin, kehittämistoimintaan, sekä muihin strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksiin. Tällöin uudistusohjelman tavoitteita edistetään olemassa olevilla resursseilla, osana arjen toimintaa. Resursointia tarkastellaan uudelleen talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 31

17.04.2024

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Lasten, nuoren ja perheiden lautakunta merkitsee uudistusohjelman ja sen pilotit tiedokseen sekä esittää uudistusohjelman aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle jatkokäsiteltäväksi.

Asian kokouskäsittely

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta korostaa asiakaslähtöisyyden tärkeyttä ja asiakkaiden osallistamista perhekeskuspilotin suunnitteluun. Lautakunta toivoo myös lasten ja nuorten osallistamista suunnitteluun. Alueelliset tarpeet ja matalan kynnyksen avun saaminen tulisi huomioida suunnittelussa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälän käsittelyn aikana kokouksesta poistui Hannu Piispanen klo 17.49.

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite 5	liite_toimeenpanoohjelmanpaivitys

Lasten, nuorten ja perheiden
lautakunta

§ 32

17.04.2024

Ilmoitusasiat

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 32

Selostus asiasta

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnalle annetaan tiedoksi seuraavat asiat.

- 20.5.2024 lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan seminaari
- Sote-järjestämislain 29 §:n mukainen selvitys

Esittelijä

Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna

Päätösehdotus

Merkitään ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälän käsittelyn aikana kokouksesta poistui Jan Tollet klo 17.59.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 25, § 26, § 27, § 28, § 29, § 30, § 31, § 32

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.